

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a korábban dr. Bakos Zoltán ügyvéd, majd dr. Németh Szilárd ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Dr. Vas Virág Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Vas Virág ügyvéd által képviselt alperes neve alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. február 23. napján kelt 24.P.27.036/2000/112. számú ítélete ellen a felperes részéről 114. sorszám alatt előterjesztett, valamint az alperes részéről 113. sorszám alatt előterjesztett és 115. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - 15 nap alatt - a felperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A felperes által le nem rótt 180.000 (Egyszáznyolcvanezer) forint, és az alperes által le nem rótt 300.000 (Háromszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A jelenleg 18 éves felperes veleszületett vérzékenysége miatt 1992-ig 223 egység HC vírusra szüretlen vért kapott. A törvényes képviselője: az édesanyja több fertőzöttel együtt 1997. november 24-én kártalanítási igénnyel fordult a Pénzügyminisztériumhoz. A felperes HCV fertőzöttségét 1998-ban mutatták ki. A peren kívüli igényérvényesítés eredménytelenségének ismeretében 2000. május 23-án több fertőzöttel együtt, I. rendű felperesként fellépett ... által is érvényesített kártérítési igény tárgyában hozott részítélet hatályon kívül helyezését (Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.271/2004/7. számú kijavított végzés) követően megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az egyes felperesek kereseti kérelmeit elkülönítetten

tárgyalta. A felperes fenntartott kereseti kérelme alapján az alperest - a kiegészített bizonyítási eljárás lefolytatását követően hozott ítélettel - 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, és annak 2000. május 23-ától a kifizetésig esedékes törvényes mértékű kamatai, valamint 1999. december 1-jétől havi 10.000 forint, 2001. január 1-jétől havi 18.000 forint járadék fizetésére kötelezte. A 2001. december 22-én hozott 2.P.27.036/2000/32-I. számú ideiglenes intézkedés alapján teljesített járadékokat a havi járadékok összegébe beszámítani rendelte. Az ezt meghaladó keresetet elutasította, az alperest 250.000 forint + áfa perköltség megfizetésére kötelezte és megállapította, hogy 493.000 forint le nem rótt kereseti illetéket és 64.520 forint állam által előlegezett költséget az állam visel.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének a Ptk. 324. §-ára, 326. § (1)-(2) bekezdéseire és 360. §-ára alapított indokolása szerint az alperes fenntartott elévülési kifogásának vizsgálata körében, - annak megállapítása mellett, hogy a felperes édesanyja a HCV fertőzésről történt tudomásszerzésére vonatkozóan a per tartama alatt eltérően nyilatkozott - a Legfelsőbb Bíróság iránymutató gyakorlatára utalással a törvényes képviselőnek azt a nyilatkozatát tekintette mérvadónak, amely szerint akkor jutott a HCV fertőzés következményeinek teljes birtokába, amikor elolvasta a perben készült igazságügyi orvosszakértői véleményt. Ennek alapján az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az elévülés nyugvása nem ért véget a kereset 2000. május 23-án történt benyújtása előtt. Az okozati összefüggés vizsgálata körében az igazságügyi szakértői vélemény megállapításait vette alapul. Nem fogadta el azt az alperesi előadást, miszerint a fertőzést a felperes az ugyancsak HCV betegségben szenvedő nagybátyjától is megkaphatta, mert a felperes törvényes képviselőjének nyilatkozata szerint az évente egy-két alkalommal történt családi találkozások tényét nem tartotta a felperes megfertőződése reális lehetőségének. A felperes kezelőorvosának az alperes által indítványozott tanúkénti meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítvány elutasításának alátámasztásaként arra hivatkozott, hogy a haemofiliás megbetegedésben szenvedők nagy számára és az eltelt időtartamra tekintettel nem valószínű, hogy a kezelőorvos által a felperes édesanyja részére konkrét időpontban adott tájékoztatás pontos tartalma tisztázható lehetne. A Ptk. 355. § (1) bekezdésének alkalmazásával megállapított nem vagyoni kártérítésösszecszerűségét a kereset benyújtásakor érvényben lévő értékviszonyokkal, a felperes fiatal életkorával és azzal támasztotta alá, hogy a jelenleg tünetmentes HCV betegség hatásainak megismerésekor a felperesnek önértékelési gondokkal, bezárkózási veszélyekkel kell megküzdenie. A nem vagyoni kár összegének járadékszerű, a hatályon kívül helyező végzés szerint megfontolandónak tartott megállapításától a felperes törvényes képviselője indokolt nyilatkozatára figyelemmel tekintett el. Az egyösszegű nem vagyoni kártérítés után a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján megítélt kamat kezdő időpontját a kereset benyújtásának időpontjában, a járadékfizetés kezdő időpontját a Ptk. 280. § (3) bekezdésére figyelemmel határozta meg. A járadék után igényelt kamatok megítélését az ideiglenes intézkedés alapján folyósított összegekre és arra tekintettel mellőzte, hogy a felperes nem jelölte meg, mikortól kéri a járadék után igényelt középátlagos kamatokat. Az alperes perköltségben marasztalását a Pp. 78. §-ának, valamint a

Pp. 81. § (2) bekezdésének felhívása mellett azzal támasztotta alá, hogy a felperes fenntartott keresete nem volt nyilvánvalóan eltúlzott.

A felperes az elsőfokú bíróság ítélete ellen benyújtott fellebbezésében a nem vagyoni kárpótlás összege, a kamatfizetés kezdő időpontja és mértéke tekintetében kérte az elsőfokú ítélet kereseti kérelme szerinti megváltoztatását. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, azonban a bizonyítékok értékelése körében téves jogi következtetésekre jutott. A nem vagyoni kártérítési követelés összepszerűségét érintően hangsúlyozta, hogy fiatalon fertőződött meg a HC vírussal, és az Európai Unió más országaiban élő sorstársainál nem kerülhet hátrányosabb helyzetbe. A kamat Ptk. 360. § (1) bekezdése és 301. § (1) bekezdése értelmében attól az időponttól illeti meg, amikor a szüretlen vérkészítmény miatt a fertőzése bekövetkezett.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság hiányosan állapította meg a tényállást, és a levont jogi következtetései tévesek. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes az igényét mind az öt éves elévülési időn, mind a Ptk. 326. § (2) bekezdésében biztosított egy éves határidőn túl érvényesítette. Hangsúlyozta, hogy a felperes édesanyja 1997. november 24-én, még a fertőzés kimutatása előtt bejelentette a felperes HCV fertőzöttsége miatti kártalanítási igényét. A betegség esetleges következményeit a felperes törvényes képviselőjének ekkor már ismernie kellett, de legkésőbb a vírushatás vizsgálati megerősítése után, 1998-ban a szükséges információk birtokába jutott, és a hozzátartozójának: a testvérének betegsége alapján is bővebb információkkal rendelkezhetett a HCV betegségről a kereset előterjesztését megelőzően. Olyan okot, amely az igényérvényesítés menthető akadályát jelenti, a felperes nem bizonyított. Megalapozatlanul helyezkedett az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a kereset benyújtásakor: 2000. május 23-án még nyugodott az elévülési idő, és a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértésével nem adta indokát annak, hogy miért hagyta figyelmen kívül a tudomásszerzés időpontjára vonatkozó alperesi bizonyítékokat a döntésénél. A megállapított nem vagyoni kártérítés összepszerűségének sérelmezését érintően az alperes a felperes tünetmentességét és azt hangsúlyozta, hogy a HCV fertőzöttség a felperest nem korlátozza a korának megfelelő életvitelben, az esetleges életmódbeli változások szükségességét az alapbetegsége miatti vérzékenysége határozza meg. Olyan hátrányt, amely az ítéletben megállapított kártérítést indokolná, a felperes nem bizonyított.

A felperes és az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a korábbi ítéletének hatályon kívül helyezését követően megismételt eljárásban a hatályon kívül helyező végzés iránymutatásainak eleget tett, a kiegészített bizonyítási eljárás alapján feltárt peradatok mérlegelésének megfelelően megállapított tényállást a Fővárosi Ítéltábla elfogadta az ítélezése

alapjául, és az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott jogszabályok alapján levont jogi következtetéseket is osztotta.

Az alperes fellebbezési érvelését érintően a következőket emeli ki.

A HCV fertőzés kialakulásának és átvitelének alapvető - bár nem egyedüli és lehetséges - módja a vér vagy vérkészítmény.

A felperes veleszületett vérzékenységet vérátömlesztésekkel gyógykezelték. 1992-ig a részére adott vérkészítményeket még nem szűrték a HC vírusra. Az ekkor történt vérátömlesztésekből eredeztetett kereseti kérelemmel szemben az alperesnek a kártalanítási kötelezettsége alóli mentesüléséhez azt kellett bizonyítania, hogy kizárt a felperes vérkészítménytől történt fertőződése, illetőleg az más okból keletkezhetett. A perben beszerzett és kiegészített igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a felperes fertőzöttségét a szervezetébe gyógyászati célból juttatott vérkészítmények valamelyike okozhatta, a felperes a májbetegség szempontjából fokozottan veszélyeztetett. Az elsőfokú bíróság kellő indokát adta annak, hogy a felperes fertőződésének más - a rokonával kapcsolatba hozható lehetőségének miért nem tulajdonított jelentőséget. Az erre vonatkozó érvelését a Fővárosi Ítélőtábla okszerűnek tartotta, mert a felperesnek 1992-ig adott 223 egységnyi HC vírusra nem szűrt vérkészítmény a fertőzésének nagyobb valószínűségét jelenti, mint az ugyancsak vérátömlesztésekben részesült, HCV beteg rokonával való ritka családi találkozások alkalmá. Kétségmentes orvosi megállapíthatóság hiányában az okozati összefüggés jogi fogalmának bizonyítottságához, a fertőző forrás megállapításához elegendő a kizáró, illetőleg a kizárható, valamint a valószínűsíthető okok bírói mérlegelése.

Az elévülés a Ptk. 326. §-ának (1) bekezdése értelmében a követelés esedékessé válásának időpontjában kezdődik. A Ptk. 360. § (1) bekezdéséből következően, mely szerint a kártérítés a károsodás bekövetkezésekor nyomban esedékes, a felperes követelésének elévülése a kárt okozó vérátömlesztés megtörténtével, legkésőbb 1992-től elkezdődött. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma az 51. számú állásfoglalásában rámutatott arra, hogy olyan esetekben, amikor a károsodása bekövetkeztéről a károsult később szerzett tudomást, indokolt a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésének az alkalmazása. E jogszabályi rendelkezés kimondja, hogy ha a jogosult a követelését menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül - egy éves vagy ennél rövidebb elévülés esetében pedig három hónapon belül - a követelése akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már letelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra. Az akadály megszűnése a kialakult ítélkezési gyakorlat szerint abban az időpontban állapítható meg, amikor a károsult a betegségének tényén kívül a betegség lefolyásának módjáról és végkimeneteléről is teljes körű tudomást szerez. A rendelkezésre álló peradatok szerint a felperes a HCV fertőzöttségének következményeit még jelenleg sem ismeri, mert a megóvása érdekében az édesanyja a veleszületett vérzékenysége miatt is kímélő életmódot igénylő felperest nem világosította fel, az egészségének további károsodását diétás

étkeztetésével kívánta megelőzni, illetőleg késleltetni. Annak ténye, hogy a sajtóértesítésekben történt tudomásszerzésére alapított kártalanítási igényét a törvényes képviselő a felperes HCV fertőzöttségének orvosi megerősítését megelőzően bejelentette az alperesnek, nem egyenértékű azzal, hogy a kárigény bejelentésekor a betegségekre vonatkozó összes ismeret birtokában volt, mindössze arra vonható le következtetés, hogy a felperesnek 1992-ig adott 223 egységnyi adott, HC vírusfertőzésre nem szűrt vérkészítmény miatt alappal következtethetett arra, hogy a fia is megfertőződhetett a gyógyíthatatlan vírussal a vérátömlesztések következményeként. A felperes érintettségét a törvényes képviselő kérésére elvégzett vizsgálat 1998-ban erősítette meg. A felperes édesanyjának az eljárás különböző szakaszaiban történt meghallgatásai alkalmával tett nyilatkozatai (alapeljárás 17. számú jegyzőkönyv, megismételt eljárás 102. sorszámú jegyzőkönyv, 112. számú jegyzőkönyv) nem állnak egymással ellentétben a betegség természetére és várható következményeire vonatkozó tényleges felismerést érintően, annak folyamatát támasztják alá, hogy a törvényes képviselő a sajtóértesülésekből szerzett ismeretektől hogyan jutott folyamatosan az igényérvényesítéshez szükséges teljes körű ismeretek birtokába a 2001. december 10-ei keltezésű, az alapeljárásban 30. sorszámmal becsatolt igazságügyi orvosszakértői vélemény megismerése után.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a felperes az igénye bíróság előtti érvényesítése nem tekinthető elkésletnek.

A HCV fertőzöttség miatt sérült a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi joga, ezért a Ptk. 81. § (1) bekezdés e) pontja alapján a polgári jogi felelősség szabályok szerint kártérítést követelhet. A Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdése alapján az elszenvedett hátrány ellensúlyozásaként megállapított nem vagyoni kártérítés összegének megváltoztatására, felemelésére, illetőleg leszállítására és az alperes kamatkötelezésének módosítására a Fővárosi Ítéltábla nem látott alapot, mert a nem vagyoni kártérítés mértékét és módját az elsőfokú bíróság a felperes fiatal életkorára és a betegség várható következményeire is figyelemmel a hasonló ügyekben kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelően állapította meg.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - a helyes indokaira utalással - helybenhagyta, és az eredménytelenül fellebbező alperest a felperes fellebbezési eljárási költségének megfizetésére kötelezte a Pp. 239. §-a, 78. § (1) bekezdése és 79. § (1) bekezdése szerint. A felperes jogi képviselőjének munkadíját - a per megindulásának időpontjára tekintettel - a 8/2002. (III. 30.) IM rendelet 1. § (1) bekezdése, valamint a 3. § (1) és (2) bekezdése alapján, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4/A. § szerint áfa-val növelt összegben állapította meg.

A fellebbezési eljárási illeték viselése a felperes személyes költségmentessége és az alperes tárgyi illetékmentessége folytán [Itv. 5. § (1) bekezdés a) pont] a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 12. § (4) bekezdése értelmében az államot terheli.

Budapest, 2007. szeptember 28.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Lévainé dr. Szakács Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
bíró